LYCKSELE KOMMUN
LIKSJUON KOMMUVDNA

LIS-plan för Lycksele kommun

Landsbygdsutveckling i strandnära läge
Tematiskt tillägg till översiktsplanen

Medverkande

Lycksele kommuns tjänstemän

Isabella Perttula, samhällsplanerare
Philip Lennerö, samhällsplanerare
Marina Olofsson, miljöinspektör

Referensgrupp

Plangruppen

Titel: LIS-plan 2026
Utgiven av: Lycksele kommun 2026
Text: Lycksele kommun
Bild omslag: Isabella Perttula
Adress: Lycksele kommun, Stadshuset Storgatan 22, 921 31 Lycksele
Telefon: 0950-166 00
E-post: kommun@lycksele.se
Hemsida: www.lycksele.se
Diarienummer: MN-2025-188

Antagen Av:	Ärendebeteckning: LIS-plan	Dnr: MN-2025-188
Dokumentägare: Kommunstyrelsen	Dokumentansvarig: Isabella Perttula	Dokumenttyp: Tillägg till översiktsplan
Ersätter dokumentet: Lis-plan 2011	Revideras: Vid behov	Uppföljning: Varje mandatperiod

Innehåll

Sammanfattning 4

1. Inledning
1.1 LIS-planering 5
1.1.1 Bakgrund 5
1.2 Syfte 5
1.3 Planprocessen 6
1.4 Metodik och framtagande av planen 7

2. Lagstiftning
2.1 Strandskydd 8
2.1.1 Undantag 8
2.1.2 Skäl för dispens 8
2.1.3 Områden för landsbygdsutveckling 8
2.1.4 Förvärvsverksamhet med begränsad påverkan på strandskyddet 9
2.1.5. Fri passage 9
2.1.6 Länsstyrelsen kan överpröva kommunens beslut 10

3. Landsbygdsutveckling i Lycksele
3.1 Utveckling av boendemiljöer 12
3.2 Utveckling av näringsverksamhet 12
3.3 Utvecklingen ska ske hållbart 13
3.4 Utgångspunkter vid framtagande av LIS-områden 13
3.4.1 Kritierier 14

4. Riktlinjer
4.1. Dispens utanför utpekade områden 16

5. Källor

LIS-områden
Miljökonsekvensbeskrivning (MKB)

Sammanfattning

Följande LIS-plan har tagits fram av Lycksele kommun i syfte att främja landsbygdsutveckling i strandnära läge i enlighet med bestämmelserna i miljöbalken. LIS-planen är ett tematiskt tillägg till översiktsplanen och identifierar områden där strandskyddet kan prövas för att stimulera utveckling på landsbygden.

Målet med LIS-planen är att skapa förutsättningar för ökad inflyttning, näringslivsutveckling och attraktiva boendemiljöer samtidigt som långsiktigt god tillgång till strandområden för allmänheten och bevarandet av goda livsvillkor för djur- och växtliv beaktas.

I planen identifieras LIS-områden utifrån kriterier som befintlig bebyggelsestruktur, tillgång till infrastruktur, natur- och kulturvärden. För varje område redovisas planeringsförutsättningar, möjlig användning och vilken hänsyn som behöver tas vid framtida prövning.

Framtagandet av planen inkluderar naturvärdesinventering, kunskapsinsamling, dialog med samebyar, företagare och övriga medborgare. Till planen finns tillhörande miljökonsekvensbeskrivning som redovisar förväntade konsekvenser av ett genomförande. Områdesspecifika konsekvenser redovisas i bilaga med alla områden. Enligt planprocessen ställs förslaget ut på samråd, därefter granskning och slutligen antas planen av kommunfullmäktige.

LIS-planen är ett vägledande dokument och innebär inte att strandskyddet upphävs. Varje enskilt ärende prövas enligt gällande lagstiftning.

1. Inledning

Lycksele kommun har reviderat och förnyat kommunens tematiska tillägg med inriktning landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS). Med strandnära lägen avses områden inom 100 meter från strandlinjen vid sjöar eller vattendrag. Syftet med planen är att utöka möjligheten för etablering i strandnära lägen för näringsverksamheter, bostäder, turism- och friluftsanläggningar. LIS-områden utgör ett ytterligare särskilt skäl att bevilja strandskyddsdispens och underlättar för byggande och etableringar.

Lycksele kommun omfattar 5636 km^2 och genomkorsas av tre älvdalar med jordbruksbyar på sedimentjordar. Kommunen är rik på sjöar och vattendrag, vilka omfattar ca 37 310 hektar, motsvarande 7% av kommunens totala yta. I södra Lappland är Lycksele kommun med 12 137 invånare i december 2025 största kommun sett till befolkningsmängd.

Det innebär följaktligen ett snitt om 2,2 invånare/km^2. Varav 74 % av befolkningen är bosatta i tätorten. I kommunen finns en sammanlagd strandlinje på 5280 km där runt 16 % av strandlinjen har bebyggelse inom 100 meter från stranden.

1.1 LIS-planering

1.1.1 Bakgrund

Kommunen antog som ett tematiskt tillägg till översiktsplanen en LIS-plan den 7 november 2011. Framtagandet av planen arbetades fram efter ändringar i strandskyddsbestämmelserna 2009. Planen omfattade 17 områden och kompletterades med ytterligare ett område i Husbondliden genom beslut den 17 oktober 2019.

Av kommunens planeringsstrategi antagen 2024 framhölls att en revidering av LIS-planen var högt prioriterad. Planeringsstrategin beskriver och förtydligar vad som är väsentligt att revidera och ta fasta på. Bland annat framgick behovet av att digitalisera både geografiska gränser och planbeskrivning samt att infoga materialet i den kommunövergripande översiktsplanen för att öka tydlighet och användbarhet. Exempelvis var det område som lagts till i Husbondliden inte infört i det digitala materialet, vilket lätt kunde förbises. I planeringsstrategin lyfts även behovet av att se över områdenas geografiska dragningar samt att genomgående se över tillägget utifrån ny lagstiftning.

1.2 Syfte

Målet med planen är att möjliggöra strandnära byggnationer i syfte att stimulera landsbygdsutveckling och därigenom öka kommunens attraktionskraft. Byggnationer och åtgärder som stimulerar utveckling av landsbygden är sådana som ger ett ökat serviceunderlag och ökad sysselsättningsgrad. Genom att peka ut LIS-områden skapas möjligheter för etablering av nya näringsverksamheter, boendemiljöer, turism- och friluftsanläggningar i strandnära lägen. En del i syftet med planen är även att underlätta och effektivisera för handläggning i senare lov- och prövning. Detta genom utredda områden med avseende på målkonflikter. Ett utpekande av LIS-områden är dock inte uttömmande och en individuell prövning behöver därför ske för varje enskild ansökan om strandskyddsdispens.

Ett LIS-område utgör ett särskilt skäl att kunna bevilja strandskyddsdispens för landsbygdsutveckling och enstaka en- och tvåbostadshus som uppförs i anslutning till en befintlig bostad.

1.3 Planprocessen

En del i kommunens fortsatta arbete med översiktsplanen är framställning av en plan för landsbygdsutvecklingen i strandnära lägen och revidera LIS-planen från 2011 utifrån ny lagstiftning.

LIS-planen är ett tematiskt tillägg till översiktsplanen och följer samma planprocess. Innan planen får laga kraft ska kommunen ställa ut planen för samråd och granskning. Slutligen antas planen av kommunfullmäktige. Vid samrådsskedet ska kommunen samråda med länsstyrelsen och andra kommuner som berörs av förslaget. Andra intressenter som berörs av förslaget ska också ges tillfälle till samråd. Det kan exempelvis handla om myndigheter, organisationer, föreningar och enskilda medborgare.

Efter samrådstiden utgått sammanställs alla inkomna synpunkter i en samrådsredogörelse där kommunen besvarar de inkomna synpunkterna. Vid behov revideras planen efter samråd och förslaget ställs därefter ut på granskning. Under granskningstiden kan kommuninvånare och andra intressenter lämna synpunkter på förslaget. Granskningstiden ska vara under minst två månader. Likt samrådet sammanställs alla de synpunkter som inkommit under granskningstiden i ett utlåtande. Mindre ändringar av förslaget kan ske, men större förändringar medför att planen behöver ställas ut på granskning på nytt. När planen blivit antagen ska antagandehandlingarna skickas till berörda myndigheter.

Ett tematiskt tillägg till översiktsplanen är inte juridiskt bindande. Ett områdes lämplighet prövas först i detaljplan eller vid sökande av dispens. Ett utpekat LIS-område kan vara en förutsättning för prövning av ett strandskyddat område.

GRANSKNINGSHANDLINGAR

1.4 Metodik och framtagande av planen

LIS-planen är ett tematiskt tillägg till översiktsplanen. Det innebär att planen är av strategisk karaktär. Avvägningar och analyser presenteras på översiktlig nivå. Specifika ställningstaganden om hur föreslagna områden ska utformas sker vid detaljplanering eller vid prövning av åtgärder för dispens.

I arbetet med framtagande av planen har inventering och dokumentering av alla områden genomförts. Ett delområde har tillkommit sent i processen och har inte naturinventerats. I förhållande till förslagets läge i närheten av ett inventerat område bedöms förslaget ha liknande förutsättningar utifrån ett naturvärdesperspektiv. Vidare har föreslagna områden analyserats utifrån förutsättningar och konsekvenser med avseende miljö-, sociala- och ekonomiska aspekter för varje enskilt område.

Under arbetets gång har dialoger förts med bland annat kommunens plangrupp, det samiska rådet, LAVAB, flygplatsen och turistföretag. Projektets referensgrupp har varit myndighetsnämnden. I arbetet har alla samebyarna genom konsultationsförfrågan bjudits in till dialog, där Gran, Vapsten och Ubjeme (Umbyn) samebyar önskat att mötas för att se över föreslagna områden. Kommunen har även haft konsultation med Sametinget och SSR. Utifrån dialogsamtal och analyser har kommunen sammanställt och valt att lyfta fram områden som anses som lämpliga för landsbygdsutveckling i strandnära lägen.

På kommunens hemsida och genom informationsblad runt om i kommunen har medborgare välkomnats att lämna förslag och önskemål om områden via en karttjänst mellan februari och april 2025, möjligheten att inkomma med förslag förlängdes senare till 5 maj 2025. Detta i syfte att tidigt inhämta synpunkter och förslag som skulle kunna vara lämpliga för landsbygdsutveckling i strandnära lägen.

2. Lagstiftning

2.1 Strandskydd

Bestämmelserna om strandskydd återfinns i 7 kapitlet 13-18 §§ miljöbalken (MB). Syftet med strandskyddet är att långsiktigt trygga allmänhetens tillgång till strandområden och att bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land och i vatten. För att tillgodose syftena är det förbjudet att inom strandskyddsområden uppföra nya byggnader och vidta vissa åtgärder.
Det generella strandskyddet omfattar land- och vattenområden 100 meter från strandlinjen.

2.1.1 Undantag

I Västerbottens län finns undantag från 21 maj 1979 och den 2 oktober 1991 som omprövats 8 juni 1999. Undantaget omfattar mindre vattenområden som framgår av kartunderlag från länsstyrelsen. I Västerbotten råder även undantag enligt Länsstyrelsens beslut 8 oktober 2014 för kompletteringsåtgärder som vidtas inom 15 meter från huvudbyggnad men inte närmare strandlinjen än 25 meter och inom tomtplats som har angetts i ett beslut om dispens. Strandskyddet kan även vara hävt i detaljplaner.

Det finns även undantag för de areella näringarna (jordbruket, fisket, vattenbruket, skogsbruket och renskötseln), verksamheter som har tillåtits av regeringen eller har tillstånd enligt miljöbalken samt byggande av allmän väg och järnväg med fastställd arbetsplan.

2.1.2 Skäl för dispens

För att få dispens från strandskyddet krävs särskilda skäl enligt de uppräknade skälen i 7 kapitlet 18 e-g §§ MB. Även om det finns särskilda skäl får en dispens inte strida mot strandskyddets syften eller en detaljplan.

2.1.3 Områden för landsbygdsutveckling

Strandskyddet råder även i områden för landsbygdsutveckling och upphävs inte för att kommunen pekat ut en plats som LIS-område. Även i ett LIS-område gäller det grundläggande kravet på särskilda skäl för att kommunen ska kunna bevilja strandskyddsdispens. I LIS-områden kan det vid dispensgivning tillämpas de två ytterligare särskilda skäl som finns i 7 kapitlet 18 g § MB. Som särskilt skäl räknas om en byggnad, verksamhet, anläggning eller åtgärd bidrar till utveckling av landsbygden.
Om prövningen gäller en dispens för att uppföra enstaka en- eller tvåbostadshus med tillhörande komplementbyggnader och andra åtgärder får det i stället beaktas om huset eller husen avses att uppföras i anslutning till ett befintligt bostadshus.

Vid tillämpning av de särskilda skälen i 7 kapitlet 18 g § MB är en förutsättning att platsen finns utpekad i kommunens översiktsplan som ett LIS-område. För att ett område ska kunna pekas ut som ett LIS-område behöver det uppfylla vissa kriterier som framgår av 7 kapitlet 18 h § MB.

Med område för landsbygdsutveckling i strandnära lägen avses ett område som:

1. är lämpligt för utveckling av landsbygden,
2. är av sådant slag och har en så begränsad omfattning att strandskyddets syften fortfarande tillgodoses långsiktigt,
3. endast har en liten betydelse för att tillgodose strandskyddets syften i närheten av tätorter.

2.1.4 Förvärvsverksamhet med begränsad påverkan på strandskyddet

Från och med 1 juli 2025 gäller nya regler enligt 7 kapitlet 18 f § MB som möjliggör dispens från strandskyddet för förvärvsverksamhet som har en begränsad påverkan på strandskyddets syften och är avsedd att bedrivas varaktigt. Det strandnära läget ska innebära en fördel som inte kan uppnås utanför det strandskyddade området.

2.1.5 Fri passage

I ett beslut om dispens ska enligt 7 kapitlet 18 i § MB anges vilket område som får tas i anspråk som tomt eller i övrigt användas för det avsedda ändamålet.

För att trygga allmänhetens tillgång till stränder och bevara goda livsvillkor för växt- och djurlivet ska alltid en fri passage lämnas mellan strandlinjen och det område som får tas i anspråk. Allmänheten ska känna att det är möjligt att passera efter stranden utan att uppleva att man inkräktar på någons privata område.

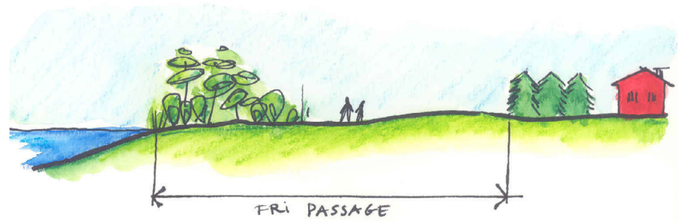

Illustration: Ulrika Åkerlund/Boverket.

Formellt är en tomtplats inte knuten till fastighetsgränser. Vid nybildning av en fastighet är huvudregeln att tomtplatsavgränsningen ska följas. Tomtplatsavgränsningen är därför av stor betydelse vid avstyckning av en ny fastighet och dess gränser.

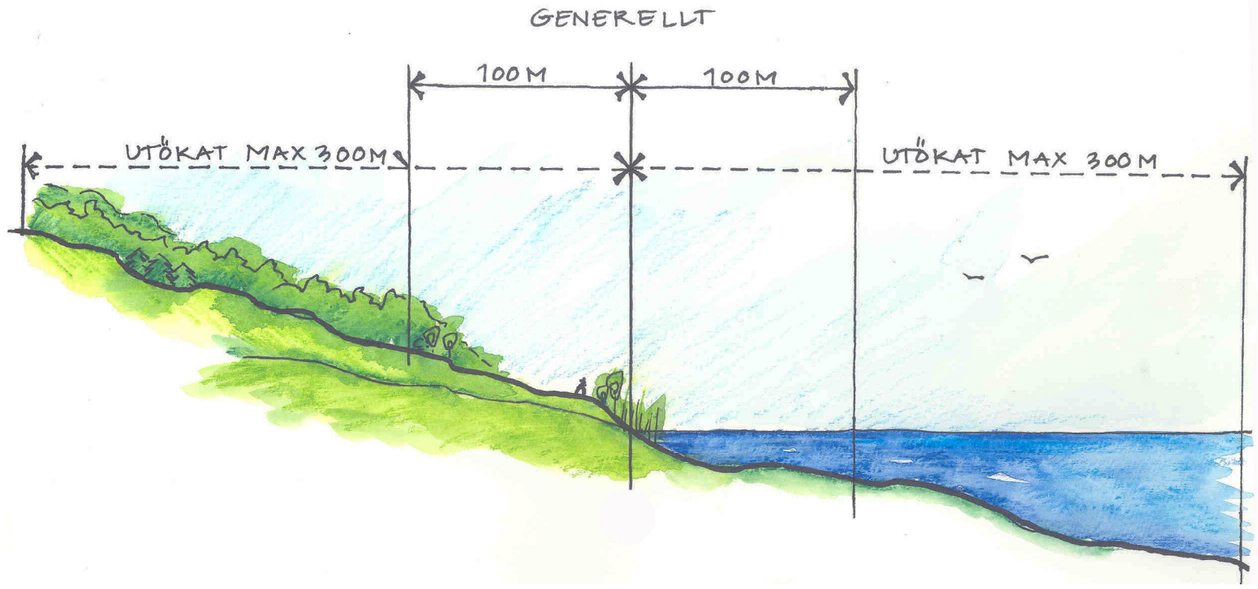

Illustration: Ulrika Åkerlund/Boverket.

2.1.6 Länsstyrelsen kan överpröva kommunens beslut

Efter att kommunen beviljat en strandskyddsdispens ska beslutet skickas till länsstyrelsen för granskning. Om länsstyrelsen har anledning att tro att det saknas skäl för dispens eller andra brister i handläggningen ska de fatta beslut om överprövning. En överprövning ger länsstyrelsen möjlighet att noggrannare undersöka förutsättningarna för dispens och de kan slutligen komma att upphäva beslutet, lägga till eller ändra i villkoren, återförvisa ärendet till kommunen eller godkänna kommunens beslut. Ett beslut om att överpröva en kommunal dispens ska fattas inom tre veckor efter att länsstyrelsen tagit del av beslutet. Om länsstyrelsen inte fattar ett beslut om överprövning inom den tiden har rätten till överprövning gått förlorad.

3. Landbygdsutveckling i Lycksele

Begreppet landsbygd eller landsbygdsutveckling är inte definierat i strandskyddslagstiftningen eftersom landsbygd inrymmer en stor variation av sociala, ekonomiska och miljömässiga förhållanden. Kommunen måste därför själv definiera vad som räknas som landsbygd och landsbygdsutveckling. Frågan om detta hanteras i kommunens översiktsplan där hela Lycksele lyfts fram som landsbygdskommun. Vidare fastställer översiktsplanen att boenden och verksamheter ska kunna etableras i attraktiva lägen inom områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen. Inför arbetet med LIS-planen som tematiskt tillägg till översiktsplanen tar förslaget fasta på översiktsplanens inriktning med avseende på landsbygd och landsbygdsutveckling. Kommunen gör därmed bedömningen att hela kommunen utgör landsbygd och att även Lycksele tätort ska ingå i begreppet.

Inom ett område för landsbygdsutveckling i strandnära läge kan ett särskilt skäl för att bevilja dispens från strandskyddet enligt 7 kap 18 g § miljöbalken vara att en byggnad, verksamhet, anläggning eller åtgärd bidrar till utveckling av landsbygden. Enstaka en- och tvåbostadshus får i stället prövas om byggnaden ska uppföras i anslutning till en befintlig bostad. Lämpliga LIS-områden är områden där något av de särskilda skälen kan uppfyllas och där strandskyddets syften kan tillgodoses. För varje LIS-område preciseras det avsedda användningsområdet, boendemiljö och/eller näringsverksamhet.

Kommunen har i framtagandet av LIS-områden arbetat efter utgångspunkter som bygger på lagstiftning och kommunens översiktsplan. Utöver att någon eller några av utgångspunkterna uppfylls ska ett antal kriterier följas för att ett område ska bedömas som lämpligt. Därefter tillkommer riktlinjer i kapitel 4 som hanteras i samband med dispensprövningen.

Förutsättningarna enligt ovan ska även kunna användas när en förfrågan inkommer utanför ett utpekat område i planen i syfte att underlätta handläggning av ärenden.

3.1 Utveckling av boendemiljöer

Genom att möjliggöra områden för bostäder som är attraktiva kan befolkningen på landsbygden öka. Detta ger i sin tur möjlighet att kunna utveckla och bibehålla service på landsbygden. Utveckling av landsbygden måste ses långsiktigt där enstaka etableringar över tid bidrar till utveckling.

Kommunens utvecklingsinriktning visar på önskad utveckling av bebyggelse i de fyra servicenoderna Kattisavan, Kristineberg, Rusksele och Örträsk, liksom utveckling av tätorten. Byarna Umgransele och Knaften har kommunal service som skola och förskola. Dessa byar är även lokaliserade efter strategiskt viktiga kommunikationsstråk med goda möjligheter till pendling. Även byar på lite längre avstånd kan bidra till utveckling av landsbygden genom att de nyttjar service i närmaste nod.

Ett av översiktsplanens fokusområden är ”attraktiva livsmiljöer” där det beskrivs att den fysiska planeringen ska utgå från befintliga bebyggelsestrukturer och samtidigt tillvarata attraktiva lägen.

Utifrån dialogmaterial från bostadsförsörjningsprogrammet framkommer en önskan om närhet till naturen och beskrivs även vara en generell trend i det material som har samlats in. Flera medborgare lyfter också en önskan om att bostäder lokaliseras till landsbygden med anledning att de har en önskan om närhet till naturen. I dialogmaterialet framkommer även vid frågan om var de tillfrågade skulle kunna tänka sig bygga en villa och svaren är älvsnära och naturnära.

3.2 Utveckling av näringsverksamhet

Om en näringsverksamhet eller förening drar nytta av ett strandnära läge samtidigt som den långsiktigt kan stärka service och ge positiva sysselsättningseffekter bedöms den bidra till utveckling av landsbygden.

Ett fokusområde i översiktsplanen är ”hållbar näringslivsutveckling”. Nylokalisering av näringslivsverksamheter ska liksom övrig bebyggelse utgå från befintliga strukturer för att bättre nyttja och stärka den service som redan finns. I arbetet med denna plan görs däremot bedömningen att verksamheter med koppling till friluftsliv och turism kan dra stor fördel av ett mer enskilt läge och LIS-områden utpekade specifikt för den kategorin kan därför tillåtas vara mer avskilda från annan exploatering. Detta eftersom besöksnäring är en växande näring i kommunen som kan dra nytta av ett strandnära läge. Turism bidrar till inkomster inom en rad olika näringar och har stor potential.

Jakt och fiske, forsränning och hundspann är exempel på verksamheter i kommunen med koppling till naturen som skulle kunna dra nytta av ett strandnära läge. Små livsmedelsföretagare och gårdsbutiker lockar turister och bidrar till arbetstillfällen. Andra exempel på åtgärder som ska betraktas bidra till landsbygdsutveckling är strandcaféer, stugbyar och campingar och även andra anläggningar med koppling till turism så som kanotuthyrning, fiskebryggor och badanläggningar. Även lokaler för föreningslivet kan ingå i åtgärder som bidrar till landsbygdsutveckling. Näringsverksamheter som inte uppenbart drar nytta av ett strandnära läge ska inte beviljas dispens med stöd av LIS, till exempel industrier och kontor. Att exploatering i sig bidrar till sysselsättning är inte tillräckliga skäl för dispens.

3.3 Utveckling ska ske hållbart

För att skapa ett samhälle som blir mer hållbart finns många fördelar med att hålla ihop bebyggelse som då kan dra nytta av gemensamma anläggningar och infrastruktur. Även annan service som postutdelning, avfallsinsamling, skolskjuts och liknande blir mer hållbar både ekonomiskt och miljömässigt. Ett enstaka nytt hus i ett tidigare obebyggt område medför nya vägar, ledningar med mera som ändrar områdets karaktär, vilket bör undvikas. För enstaka nya bostadshus är det i stället en fördel om det långsiktigt kan skapas förutsättningar för en samlad bebyggelse, bland annat med hänsyn till möjligheterna att tillgodose behovet av samhällsservice av olika slag.

3.4 Utgångspunkter vid framtagande av LIS-områden

Utgångspunkterna för vad som kan utgöra ett lämpligt område är:

- LIS-områden i närheten av kommunens servicenoder, tätort och kommunikationsstråk är eftersträvansvärda. Nya bostäder i dessa områden ger underlag för offentlig och kommersiell service.

- Områden med syfte att möjliggöra uppförande av nya bostäder ska lokaliseras i anslutning till befintlig bebyggelse med möjlighet att nyttja infrastruktur såsom vägar och ledningar. Förtätning är lämpligt där tillgången till strandområden fortsatt kan tillgodoses.

- Områden med goda förutsättningar för detaljplaneläggning kan vara lämpliga även om de inte drar nytta av befintlig infrastruktur och utan att vara i anslutning till redan befintlig bebyggelse.

- Områden i syfte att utveckla näringsverksamhet lokaliseras med fördel till planerade eller befintliga verksamheter som drar nytta av ett strandnära läge.

- Områden ska vara attraktiva för verksamheter som drar nytta av ett strandnära läge och ett ianspråktagande av området ska långsiktigt kunna ge en ökad sysselsättningsgrad och/eller ett ökat serviceunderlag.

- För samtliga LIS-områden gäller att de ska vara av sådant slag och ha så begränsad omfattning att strandskyddets syften fortfarande tillgodoses i kommunen, även i och i närheten av tätorten. Detta innebär även utifrån rennäringsperspektiv att strandzoner lämnas obebyggda, att kritiska passager undantas från bebyggelse och att sammanhängande passager som används tillgodoses.

3.4.1 Kriterier

För att ett område ska kunna pekas ut som LIS-område ska vissa kriterier uppfyllas. Dessa är:

1. Fri passage ska kunna upprätthållas. Områden där avståndet mellan väg och vattenområde är litet ska därför inte pekas ut.
2. Områden ska ha få eller låga naturvärden eller i vart fall möjlighet att fortsatt upprätthålla goda livsvillkor för djur- och växtlivet trots etableringar.
3. Områden ska inte utgöra uppenbara risker i förhållande till skred, ras och översvämningar.
4. Det ska vara möjligt att anordna hållbara vatten- och avloppslösningar.
5. Rennäringens funktionella samband ska beaktas.
6. Områden ska hålla ett minsta avstånd om 1,5 km från tillståndsgivna vindkraftparker.
7. Områden ska inte påverka flygplatsens möjlighet att utvecklas. Där topografin och vanliga bostadsbyggnader riskerar att påverka flygsäkerheten och områden där buller riskerar att bli ett problem ska helt undvikas.

Underlag som använts vid bedömning av områden är följande:

- Riksintressen enligt 3 och 4 kap miljöbalken
- Naturreservat
- Biotopskyddsområden
- Vattenskyddsområden
- Våtmarksinventering
- Ängs &betesmarker
- Nyckelbiotoper
- Naturvårdsavtal
- Sumpskog
- Fornminnen
- Kommunal friluftslivskartläggning
- Naturvårdsstrategi
- Geologiskt intressanta områden
- Naturgrusinventeringen
- Förorenade områden
- Odlingsmark
- Grundvattenförekomster VISS
- Översvämningskartering Umeälven och Vindelälven
- Stränders eroderbarhet
- Översiktlig kartering av stabilitetsförhållanden

4. Riktlinjer

I varje ärende där upphävande eller dispens från strandskyddet prövas ska lämpligheten av LIS-området övervägas. Att ett område pekats ut som LIS-område innebär inte per automatik att det alltid ska beviljas dispens inom området. Att en stor del av kommunens attraktivitet ligger i att stränderna är tillgängliga för allmänheten för upplevelser och friluftsliv ska alltid beaktas.

Följande riktlinjer är vägledande i kommunens handläggning av dispenser och bygglov i landsbygdsutvecklingsområden.

1. Åtgärden ska långsiktigt bedömas bidra till utvecklingen av landsbygden och ska dra nytta av det strandnära läget. Enstaka en- och tvåbostadshus ska bedömas utifrån om de uppförs i anslutning till befintlig bebyggelse. Med i anslutning till menas ett avstånd på upp till 200 meter.
2. Nyckelbiotoper, sumpskogar, botaniska värden, skyddszoner till vattendrag och andra naturvärden, ska så långt som möjligt undvikas.
3. Den fria passagen ska vara tillräckligt bred med goda möjligheter för allmänheten att passera. Ett avstånd för fri passage om 25 meter från strandlinjen behöver upprätthållas. Avstånd mellan tomtplats och placering av bostadshus ska trygga att det privata området inte expanderar utanför den egna tomtplatsen.
4. Avstyckning av nya tomter bör inte överstiga 2000 m2.
5. Områden med risker för översvämning, ras, skred och fornlämningar ska vid behov utredas närmare.
6. Bostäder ska inte placeras inom 30 meter från E12 och 12 meter från övriga statliga vägar.
7. Så långt som möjligt ska befintliga utfarter till allmänna vägar nyttjas. Tillgång till, alternativt närhet till befintligt vägnät ska finnas.
8. I möjligaste mån bör gemensamma anläggningar upprättas för båtplatser, bryggor och liknande.
9. Bostäder ska placeras med skyddsavstånd till de transmissionsledningar och riksintressets närmsta gräns för totalförsvarets anläggningar den civila delen enligt 3 kap. 9 § MB. Svenska kraftnät ska dessutom remitteras vid åtgärder inom 500 meter från transmissionsnätsledningar- och stationer. Lokalisering av ny bebyggelse eller samhällsverksamhet ska därtill ske så att exponering för magnetfält begränsas.
10. Försvarsintresset enligt 3 kap. 10 § MB ska ges företräde vid en eventuell avvägning mot andra oförenliga riksintressen i det fall ett område skulle visa sig behövas för en anläggning för totalförsvaret.
11. Dispens ska inte lämnas på jordbruksmark som är brukningsvärd.
12. Kommunen ska samråda med länsstyrelsen för alla ingrepp som kommer inom 100 meter från alla typer av antikvariska bedömningar utöver ”Ej kulturhistorisk lämning”.
13. Detaljplan ska upprättas om det är aktuellt med ny och större sammanhållen bebyggelse.
14. Områden med särskilt goda förutsättningar för friluftsliv ska främjas i syfte att öka allmänhetens tillgång till och nyttjande av närnatur.
15. Vid sökande av dispens ska berörd sameby ges möjlighet att höras.

Enligt översiktsplanen ska också följande synsätt tillämpas vid behandling av dispensansökningar.

1. Områden där strandskyddsärenden behandlas restriktivt:

- områden som utgör riksintressen för naturvård, kulturmiljö eller friluftsliv och Natura 2000-områden
- tätortsnära områden som är lämpliga för närrekreation, exempelvis badplatser, strövområden
- sjöar och vattendrag med stort värde för det rörliga friluftslivet. Kan tillexempel vara turiststråk, strömmande vattendrag och badplatser.

2. Följande synsätt tillämpas vid dispensgivning inom kommunen:

- goda livsvillkor för djur- och växtliv ska bevaras
- öppna landskapstyper över lag samt mellan väg och sjö eller vattendrag där avståndet mellan väg och vatten är litet bör hållas fria från nylokalisering av bebyggelse,
- fria passager måste hållas mot sjöar och vatten-drag samt till intressanta strandpartier, fiskeplatser och andra uppehållsplatser.
- där väg går över vattendrag eller nära sjö bör med hänsyn till landskapsbilden och det rörliga friluftsli-vet bebyggelse undvikas,
- inom för renskötseln speciellt känsliga områden som vadställen, flyttleder, samlingsplatser och dylikt behöver lokalisering av bebyggelse ske med hänsyn till rennäringens funktionella samband.

4.1 Dispens utanför utpekade områden

Om platsen för en dispensansökan ligger utanför ett utpekat LIS-område bör dispensansökan i stället prövas enligt de särskilda skäl som uppges i 7 kap 18 e och f §§ MB. Att ett område inte är med i planen ska därför inte omöjliggöra att det kan bedömas vara ett LIS-område. I undantagsfall ska kommunen kunna använda sig av dispensskälet om landsbygdsutveckling i strandnära lägen utan att ett område är geografiskt utpekat i planen. I en sådan situation måste området prövas enligt vad som beskrivs vara landsbygdsutveckling i Lycksele och efter de kriterier som använts vid framtagandet av denna plan, se sida 13-15.

Exploatören behöver ta fram ett underlag som beskriver verksamheten och visar hur en lokalisering kan bidra till landsbygdsutveckling. En naturvärdesinventering samt utredning av områdets sociala värden ska alltid genomföras. Kommunen ska samråda med Länsstyrelsen och andra berörda. Kommunen och Länsstyrelsen ska vara eniga om att området kan utgöra ett LIS-område innan dispens eller detaljplan upprättas.

5. Källor

Webbsidor:

Statistikmyndigheten SCB www.scb.se
Naturvårdsverket www.naturvardsverket.se

LYCKSELE
KOMMUN
LIKSJUON KOMMUVDNA

Stadshuset, Storgatan 22, 921 31 Lycksele
www.lycksele.se
kommun@lycksele.se
0950-166 00